

Liečivé kolódiá a laky

II. časť

Ako kolódiá sa všeobecne označujú roztoky nitrocelulózy v zmesi dietyléteru a etanolu sirupovitej konzistencie. V lekárenskej praxi sa možno stretnúť aj s kolódiami určenými na terapiu ochorení nechtov. V aprílovej, druhej časti článku o kolódiách sa zameriame na možnosti receptúry v lekárni pripravovaných liečivých lakov.

- Liečivé laky sú číre, výnimočne suspenzné prípravky používané na kauzálnu alebo symptomatickú terapiu ochorenia nechtového lôžka.
- Najčastejšími ochoreniami nechtov sú onychomykózy a psoriáza nechtov. Onychomykózy sú spôsobené predovšetkým rodmí *Trichophyton*, *Epidermophyton*, *Microsporium* a *Candida*. Lokálna terapia je účinná jedine v počiatočných štádiách pri postihnutí max. 1/3 nechtovej platničky. U výrazne hyperkeratotických nechtov používame najskôr keratolytiká ku zmäkčeniu keratínovej vrstvy a následnému lepšiemu obrusovaniu. To výrazne znižuje množstvo mikromycét v nechtovej platničke a zlepšuje penetráciu liečiva do nechtu. Terapia musí trvať minimálne 6 mesiacov, ideálne do úplného odrastu nechtovej platničky.
- Liečivá sa do liečivých lakov zapracovávajú rozpustením alebo suspendovaním, z obdobných farmakologických skupín ako kolódiá na tekuté obvazy. Predovšetkým sú to keratolytiká (kyselina salicylová, kyselina mliečna, rezorcinol, močovina), dezinficiencia a antimykotiká (kyselina undecylénová, ketokonazol, síra), antipsoriatiká (ditranol), antiflogistiká (fluocinolón, dexametazón) a iné.

autor: **Daniel Krchňák, DIS.**

Katedra galenickej farmácie, Farmaceutická fakulta UK v Bratislave
PharmDr. Filip Novák
PLV laboratoř, Lékárna Benu, Praha 10

Referencie:

1. Österreichisches Arzneibuch. Colloodium. Verlag Österreich, 2009.
2. Sklenář, Z., et al. Magistraliter receptura in dermatologii. První vydání. Praha: Galén. 2009.
3. Švihovec, J., et al. Farmakologie. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2018.
4. Milletić, I. et al. Magistralne formule. Pančevo: Helicon publishing, 2008.
5. Kuliková, Z. Onychomykózy. In Dermatologie pro praxi. 9 (3) 2015.

Keratolytický lak na nehty

Rp.		
» Acidi salicylici		
» Urei		
» Sulfuris	aa	1,2
» Aetheris		5,0
» Ricini olei raffinati		0,5
» Collodii 4 %	ad	30,0
» M.f. sol.		
» D.S. na nehty podľa stupňa závažnosti (ordinácia lekárom)		

Technologický postup:

■ Do malej nerezovej rozotieračky sa naváži síra a rozotrie sa s éterom. Suspenzné jadro sa potom kvantitatívne preniesie do liekovky. Doväži sa rafinovaný ricínový olej, močovina, kyselina salicylová a nakoniec kolódiom do výslednej hmotnosti. Liekovka sa uzavrie a dôkladne pretrepe.

Uchovávanie:

■ Kolódiá sa uchovávajú v úzkohrdných liekovkách z tmavého skla opatrených kvapkacím uzáverom alebo sklenenou pipetkou, príp. štetčekom, pri teplote 15 – 25 °C. Keďže ide o horľavinu I. triedy, je potrebné byť ostražitý na okolité zdroje tepla a elektrickú energiu.

Lak na nehty s dexametazónom 5 %

Rp.		
» Dexamehasoni acetatis		0,5
» Ricini olei raffinati		0,2
» Collodii 4 %	ad	10,0
» M.f. sol.		
» D.S. na nehty podľa stupňa závažnosti (ordinácia lekárom)		

Technologický postup:

■ Do liekovky sa naváži dexametazón acetát, pridá sa kolódiom a mieša sa do rozpustenia. Potom sa doväži rafinovaný ricínový olej a kolódiom do výslednej hmotnosti. Liekovka sa uzavrie a dôkladne pretrepe.

Lak na nehty s fluocinolónom 0,2 %

Rp.		
» Fluocinoloni acetonidi		0,02
» Propylenglycoli		2,0
» Ricini olei raffinati		0,12
» Collodii 4 %	ad	10,0
» M.f. sol.		
» D.S. na nehty podľa stupňa závažnosti (ordinácia lekárom)		

Technologický postup:

■ Do liekovky sa naváži fluocinolón acetonid. Doväži sa propylenglykol a trepaním sa rozpustí. Potom sa pridá časť kolódiá, rafinovaný ricínový olej a po premiešaní sa doväži kolódiom do výslednej hmotnosti. Liekovka sa uzavrie a dôkladne pretrepe.

Lak na nehty s ciklosporínom 1 %

Rp.		
» Ciclosporini		0,1
» Ricini olei raffinati		0,2
» Collodii 4 %	ad	10,0
» M.f. sol.		
» D.S. na nehty podľa stupňa závažnosti (ordinácia lekárom)		

Technologický postup:

■ Do liekovky sa naváži ciklosporín. Doväži sa časť kolódiá, po rozpustení sa pridá rafinovaný ricínový olej. Premieša sa a doväži sa kolódiom do výslednej hmotnosti. Liekovka sa uzavrie a dôkladne pretrepe.

Lak na nehty s ketokonazolom 2 %

Rp.		
» Ketoconazoli		0,2
» Acidi salicylici		1,0
» Collodii elastici	ad	10,0
» M.f. sol.		
» D.S. na nehty podľa stupňa závažnosti (ordinácia lekárom)		

Technologický postup:

■ Do liekovky sa naváži ketokonazol a kyselina salicylová. Rozpusť sa v polovičnom množstve vláčneho kolódiá. Potom sa doväži vláčne kolódiom do výslednej hmotnosti. Liekovka sa uzavrie a dôkladne pretrepe.